

ECHO ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV
verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Luc Voets • Hoogstraat 42 • 1000 BRUSSEL
Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 03, maart 2012

■ Economie

Het Nationaal Hervormingsprogramma 2012:
hopen op een evenwichtige benadering

■ Ondernemingen

Nanotechnologie: komt er ooit
een registratieplicht?

Nieuwe wet om loonkloof te dichten

■ Sociaal beleid

Belangrijke correcties op de
regeringsbeslissingen

■ Sociale ombuds

België veroordeeld voor schenden
van stakingsrecht

■ Echo regio Brussel

Actie voor sociaal overleg in de KMO's

■ Echo regio Vlaanderen

Transitie naar een groene economie: welke
werknemersbelangen staan op het spel?

■ Echo regio Wallonië

Migratie: precarisering en criminalisering

■ Europa

Duitse loonmatiging is één van de
oorzaken van de eurocrisis

■ Internationale relaties

Rwanda: belangrijk succes voor cestrar-abvv

Waar krantencommentaren over zwijgen

We krijgen de laatste weken een vloed aan economische rapporten over ons heen die veelal rond één thema zijn opgebouwd: competitiviteit. Zo meldde de Europese Commissie in een 'alarmrapport' dat België mogelijk kampt met 'onevenwichten' in zijn economie. Deze 'onevenwichten' komen volgens een scorebord tot uiting in een verlies van exportmarktaandeel (-15% op vijf jaar) en een explosie van de private en publieke schulden. België wordt daarom in de komende maanden, samen met elf andere lidstaten, onderworpen aan een diepgaand onderzoek om de oorzaken van deze 'ontsporingen' na te gaan.

De cijfers in het rapport verbazen niet, maar de eraan verbonden conclusie is eerder dubieus. Verlies van exportaandeel? Inderdaad, maar in een globaliserende wereld, met landen als China en India die happen uit de exportmarkten nemen, verliest iedereen, zelfs exportkampioen Duitsland (-8,3%). België doet het beter dan belangrijke handelspartners zoals Frankrijk (-19,4%) of het Verenigd Koninkrijk (-24%). Hoge private schulden? Inderdaad, maar schrap de onderlinge bedrijfsleningen in het kader van diverse fiscale constructies en België valt terug in de Europese middenmoot. Hoge staatschuld? Inderdaad, maar de staatschuld daalde jaar op jaar in de periode 1994 – 2007, toen de belastingbetaler moest bijspringen om de gaten bij de banken op te vullen.

Verder kregen we een 'geheim' rapport van BARROSO en VAN ROMPUY op ons bord. Hetgeen de vaderlandse pers in het oog sprong, waren met name de Belgische loonkosten en de hoge sociale lasten op arbeid. Volgens het rapport zijn de arbeidskosten per eenheid product de afgelopen tien jaar met 22% gestegen. "Tweeëntwintig procent! Dat prijst ons uit de markt, zelfs Griekenland is zuiniger!" roepen de krantencommentatoren. Uit officiële cijfers van de EU (het scorebord en niet het obscure rapport) blijkt echter dat België ruim in de buik van het Europese peloton zit. Zowel Frankrijk (22,6%), Nederland (24,2%) of het Verenigd Koninkrijk (30%) hebben de afgelopen tien jaar een forsere loonkostenevolutie gekend dan België. Landen als Spanje, Griekenland of Ierland zitten ver boven het Belgische cijfer. Enkel Duitsland springt met zijn politiek van lage lonen, die overigens volgens de IAO zware onevenwichten in de eurozone heeft veroorzaakt, uit de band. Ook wat de parafiscale druk betreft, slaat het rapport de bal mis. Volgens het technisch verslag van de CRB (Centrale Raad voor het Bedrijfsleven) liggen de sociale bijdragen in België gemiddeld onder die van de drie buurlanden: persoonlijke bijdragen België (8,3%), de drie buurlanden (10,3%); werkgeversbijdragen België (16,6%), de drie buurlanden (16,7%).

Het ene cijfer negeren en het andere op je voorpagina zetten, helpt om het competitiviteitsdebat in een bepaalde richting te sturen. Met name de automatische loonsindexering moest het in allerlei commentaren opnieuw ontgelden. Wat de verschillende rapporten echter bevestigen is dat België, ondanks de index, niet aan competitiviteit inboet in vergelijking met zijn belangrijkste handelspartners. Door het debat op de loonkosten toe te spitsen, proberen sommigen de hete brij te omzeilen. Waar competitiviteit echt om gaat, is innovatie, opleiding en een gedurfd industrieel beleid. Laat ons daar de komende maanden op focussen in plaats van ideologische windmolens te bevechten.

www.abvv.be

U wenst voortaan ECHO enkel per e-mail of per post te ontvangen? U wil naam- of adreswijzigingen melden?
[T] 02/506.82.71 • [E] patsy.delodder@abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en français www.fgtb.be/publications

ECONOMIE

Het Nationaal Hervormingsprogramma 2012: hopen op een evenwichtige benadering

Rio+20: forse druk van de burgerorganisaties

De Rio +20, de VN-conferentie over Duurzame Ontwikkeling, heeft dit jaar plaats van 13 tot 22 juni in Rio de Janeiro.

Welke balans kunnen we vandaag, 20 jaar na de Top van de Aarde, opmaken? Er is in ieder geval weinig vooruitgang op het vlak van Duurzame Ontwikkeling, en de antwoorden op de milieucrisis blijven uit. Bovendien blijft de sociale pijler achterop.

De VN-top focust dit jaar op twee thema's: een groene economie en het institutionele kader voor duurzame ontwikkeling.

Ook de vakbonden zullen aanwezig zijn in Rio, en we zullen alle aanwezigen eraan herinneren dat een groene economie geen doel op zich is. Een groene economie moet ook een sociale pijler bevatten (de sociale problemen raken niet opgelost door economisch herstel alleen) en moet zich bovendien inschrijven in de logica van de Just Transition. Wij zullen pleiten voor een universele minimale sociale bescherming en voor de invoering van een taks op financiële transacties.

Om onze stem te laten horen, worden meerdere initiatieven ontwikkeld:

- *Van 5 tot 9 maart, actieweek van het IVV: de aangesloten bonden hadden een ontmoeting met hun regering en vroegen de vakbondseisen te steunen. Minister Vanackere heeft ons zijn steun toegezegd.*
- *Colloquium rond Rio+20: de Belgische civiele maatschappij herinnerde de Belgische minister voor Duurzame Ontwikkeling en de minister voor Ontwikkelingssamenwerking aan de kernboodschap.*
- *Oprichten van een "Belgische Coalitie Rio+20", een platform met gemeenschappelijke eisen dat het Belgische middenveld verenigt.*

Kortom, forse druk van het middenveld op de politici om Rio+20 niet te laten verwateren tot het Kopenhagen van de duurzame ontwikkeling.

christophe.quintard@abvv.be

Iedere dag wordt duidelijker hoe in de afgelopen maanden de Europese invloed op het Belgische overheidsbeleid is toegenomen. Terwijl de regering in conclaaf bijeenzat om via extra hervormingen koste wat het kost de budgettaire 3% norm te halen (om zo te voldoen aan het verstrengde Stabiliteits- en Groeipact), werd ze ook verplicht om in het kader van het Europees semester een Nationaal Hervormingsprogramma (NHP) op te stellen. Alle Europese lidstaten worden jaarlijks verplicht om in het NHP hun engagementen op te sommen die zij ten aanzien van Europa willen nemen om de EU2020 Strategie uit te voeren. De EU2020 Strategie wil armoede tegengaan, arbeidsparticipatie en onderwijskansen vergroten, R&D stimuleren en de economie vergroenen. Het NHP wordt ingediend in april waarna de Europese Commissie begin juni niet-bindende 'landenspecifieke aanbevelingen' formuleert voor de daaropvolgende zes maanden.

In 2011 werd deze oefening voor het eerst uitgevoerd. België wordt daarom gevraagd om in het NHP 2012 te reageren op de aanbevelingen die ze in juni 2011 op haar bord kreeg. Toen werd België ondermeer gevraagd om de begroting sneller te 'consolideren', de eindeloopbaan te hervormen, de werkloosheidsuitkeringen degressiever te maken, het indexmechanisme te hervormen, het sociaal overleg te decentraliseren, belasting te verschuiven van arbeid naar andere takken en zwakheden in de financiële sector aan te pakken.

Deze bondige lijst van aanbevelingen geeft duidelijk aan welke richting de Europese Commissie met ons land uit wil, maar de objectieve lezer merkt op dat deze aanbevelingen haaks staan op de EU2020 doelstellingen. We moeten trouwens vaststellen dat de eerste drie items in de lijst plichtsbewust werden uitgevoerd door onze regering. Van de Commissie zal de regering hiervoor ongetwijfeld applaus ontvangen, de armoede-indicator – een belangrijke

component van de EU2020 strategie – zal echter verder in het rood duiken, maar daar zal de Commissie geen slaap voor laten. Het staat als een paal boven water dat de index en het sociaal overleg de volgende 'actiepunten' zullen vormen voor de Commissie.

Op 6 maart werden vertegenwoordigers van de sociale partners door het Kabinet van premier Di Rupo ontvangen om hun bekommernissen te delen i.v.m. het NHP 2012. Vanuit vakbondszijde werd voornamelijk gewezen op de gebrekkige aandacht voor verschillende componenten in de EU2020 strategie. Waarom zo weinig aandacht voor het sociale aspect? Je kan mensen enkel aanzetten om langer te werken door ze kwalitatieve en waardige jobs met een degelijke sociale bescherming aan te bieden. Waarom zwijgt de Commissie over het belang van innovatie en onderwijs om onze economie op een duurzame, ecologisch verantwoorde wijze om te vormen? En waarom wordt er met geen woord gerept over de armoede-effecten die de opgelegde structurele hervormingen met zich meebrengen? We hopen dat de Belgische regering het debat opentrekt van een agenda die louter is gefocust op sanering en deregulering van de arbeidsmarkt naar een bredere discussie over hoe we een performante, innovatieve economie op poten kunnen zetten.

De Belgische regering zal in haar NHP 2012 in principe niet verdergaan dan is vastgelegd in het regeerakkoord. Met name de index en de sociale dialoog zouden hierdoor buiten schot moeten blijven. Wij zullen er strikt op toezien dat op deze gebieden geen millimeter wordt toegegeven ten aanzien van de Europese Commissie. Bovendien zullen we blijven hameren op een evenwichtige benadering van de EU2020 strategie met een evenwichtige benadering van de economische, sociale en ecologische doelstellingen.

lars.vandekeybus@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Nanotechnologie: komt er ooit een registratieplicht?

REACH is een Europees systeem voor Registratie, Evaluatie en Autorisatie van Chemische stoffen. Dit is normaal gesproken ook van toepassing op nanomaterialen.

Een rapport van CIEL¹ (Center for International Environmental Law) wijst er echter op dat REACH niet aangepast is om toe te passen op nanomaterialen omdat die uiterst klein zijn en dus een gevoelig verminderd productgewicht hebben. Nanomaterialen ontsnappen dus aan de registratie of vallen pas in 2018 onder de registratieplicht.

De verworvenheden van REACH zijn belangrijk, en ze mogen niet verloren gaan. De regelgeving moet aan de nanotechnologieën worden aangepast. De gevolgen voor de volksgezondheid, meer bepaald de gezondheid van de werknemers, zijn onvoldoende gekend. Het is echter niet aan de maatschappij om de gevaren te bewijzen, de bedrijven moeten de onschadelijkheid bewijzen en instaan voor een gepaste controle.

¹ http://www.ciel.org/Publications/Nano_Reach_Study_Feb2012.pdf

Ook al zijn we ons bewust van de voordelen van sommige nanotechnologieën, toch zijn we van mening dat voorzichtigheid geboden is. Momenteel bestaat er (noch op Belgisch, noch op Europees niveau) geen volledig en officieel overzicht van bedrijven die nanotechnologieën aanwenden, noch van de diverse gebruikte nanodeeltjes of van de werknemers die eraan blootgesteld worden.

Op 17 februari dit jaar zette Frankrijk een eerste stap. Er werd een decreet goedgekeurd waardoor producenten, importeurs en distributeurs van stoffen in nanovorm verplicht zijn om vanaf 1 januari 2013 een jaarlijkse aangifte in te dienen bij het ministerie van Ecologie. Deze aangifte is verplicht bij productie, invoer of distributie vanaf een minimumhoeveelheid van 100 gram.

Een te volgen voorbeeld voor de bevoegde Belgische politici?

caroline.verdoot@abvv.be

Nieuwe wet om loonkloof te dichten

Op 8 maart 2012 werd in de Kamer een wetsvoorstel gestemd dat de loonkloof moet verkleinen. De nieuwe wet zal onder andere toelaten om via de sociale balans de loonverschillen tussen mannen en vrouwen op ondernemingsniveau zichtbaar te maken. Vrouwen verdienen gemiddeld per jaar over de sectoren heen, en ongeacht de arbeidsduur 23% minder dan mannen. Meer informatie over "Vrouwen en mannen in België" vind je in het officieel loonrapport van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (<http://igvm-iefh.belgium.be/nl/>).

Belangrijkste elementen uit de nieuwe wet:

Sociale balans m/v

Elk bedrijf moet elk jaar met de jaarrekening ook een sociale balans indienen met info over de loonkosten. Die loonkosten moeten vanaf nu opgesplitst worden volgens geslacht. Dit moet de loonkloof zichtbaar maken op bedrijfsniveau, en moet leiden tot actie. Aangezien de sociale balans neergelegd wordt bij de Nationale Bank wordt deze informatie ook publiek toegankelijk en kunnen bedrijven met elkaar vergeleken worden.

Functieclassificatie en loonstudie

Nieuwe functieclassificatiesystemen op sectoraal niveau moeten vanaf nu een gendertoets ondergaan. Bedrijven met meer

dan vijftig werknemers moeten om de twee jaar een analyse maken van de lonen en de loonpolitiek. Wanneer blijkt dat vrouwen in het bedrijf inderdaad beduidend minder verdienen dan hun mannelijke collega's, dan komt er een actieplan.

Bemiddelaar

Daarnaast zullen vrouwen die minder verdienen dan hun mannelijke collega's en/of een loonkloof vermoeden, naar een bemiddelaar in het bedrijf kunnen stappen. Stelt die bemiddelaar, een soort vertrouwenspersoon die inzage krijgt in alle documenten, vast dat er inderdaad sprake is van een loonkloof, dan zal hij met de werkgever tot een vergelijk proberen te komen.

Het ABVV is ervan overtuigd dat concrete resultaten rond het dichten van de genderloonkloof vooral kunnen geboekt worden op niveau van de onderneming. Hiervoor zijn correcte, objectieve en vergelijkbare cijfers nodig. Deze wet (ingediend door M. DETIÈGE, V. DÉOM, e.a.) wordt dan positief onthaald, maar toch betreuren we het dat de sociale partners niet tot een unaniem standpunt konden komen (zie ECHO januari 2012).

kristel.debacker@abvv.be

Europese Venootschap: stand van zaken

De Europese Commissie werkt aan een herziening van de richtlijn en de verordening over de Europese vennootschap die tien jaar gelden aangenomen werden. Wat is de stand van zaken op het terrein zelf?

Het antwoord vind je op de gespecialiseerde website van het EVV (enkel in het Engels): <http://www.worker-participation.eu/European-Company>.

Daar kan je ondermeer lezen dat er momenteel niet minder dan 1122 dergelijke vennootschappen geregistreerd zijn. Maar slechts 210 zijn "normale" vennootschappen, dit wil zeggen dat zij werknemers tewerkstellen en een activiteit uitoefenen. Van de andere is zeer weinig gekend. Sommige zijn slechts lege dozen, 'sleutel-op-de-deur-vennootschappen', klaar voor een verkoop.

Een aantal van de Europese vennootschappen hebben werknemersvertegenwoordigers die zetelen in een Europees vertegenwoordigingsorgaan en zelfs in toezichts- of bestuursraden, zoals Allianz, BAS, BP Europe, E. On energy, Puma, Porsche automobiel holding, ...

In België zijn er 8 Europese vennootschappen geregistreerd: Eurotunnel SE, YSL beauté Benelux SE, 21 investment SE, unifinancialbanc SE, Milium SE, Blue (Prado) Finance SE, Aubepar Industries S.

jean-luc.struyf@abvv.be

Contract onbepaalde duur na contracten bepaalde duur

Het Hof van Justitie van de EU heeft zich, naar aanleiding van een door het administratieve tribunaal te Rennes (Frankrijk) gestelde prejudiciële vraag, op 8 maart jongstleden uitgesproken over de Europese Richtlijn 1999/70 inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd (omzetting van een raamakkoord).

Het Hof interpreteert deze Richtlijn als volgt: als een werknemer na opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur, een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur aangeboden krijgt, én de taken en de aard van de functie van de werknemer niet wijzigen, dan mag de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur globaal gezien geen minder gunstige bepalingen bevatten dan de vroegere arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur.

Een letterlijke overname van de clausules van de arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur is niet vereist, maar de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur mag geen verslechtering inhouden voor de werknemer in kwestie. Dit zou volledig ingaan tegen de doelstellingen van de Richtlijn en het nuttig effect ervan.

Het Hof herhaalt nog eens de voornaamste doelstelling van de Richtlijn, namelijk dat werknemers kunnen genieten van de voordelen van een vaste dienstbetrekking, wat gezien wordt als een essentieel onderdeel van de werknemersbescherming.

lander.vanderlinden@abvv.be

■ SOCIAAL BELEID

Belangrijke correcties op de regeringsbeslissingen

“De staking heeft niets (fundamenteel) veranderd”. Dat was de teneur van de meeste perscommentaren. Het is helaas zo dat de meeste journalisten niet veel kaas meer gegeten hebben van de sociale wetgeving. Omdat deze te ingewikkeld geworden is, jazeker. Maar ook omdat er niet veel kwaliteitskranten en –journalisten zich moeite getroosten om zich te verdiepen in de materie.

Natuurlijk hebben we niet alle regeringsbeslissingen kunnen veranderen. Wie was zo naïef om dat ook te denken?

Maar er is wel meer verbeterd dan enkele punten en komma's.

Neem nu het brugpensioen. Door de regeringsbeslissingen moeten kortgeschoolden, die bijvoorbeeld op hun 17de begonnen te werken, vanaf 2015 wachten tot hun 60ste, en dus 43 loopbaan jaren presteren, vooraleer nog op brugpensioen te kunnen gaan. Dat is meer dan de hogeschoolden: zij hebben dankzij de regeringsbeslissingen genoeg aan een loopbaan van 40 jaar. Nochtans bewijzen alle wetenschappelijke studies dat kortgeschoolden gemiddeld 18 jaar minder lang gezond leven dan hogeschoolden. Deze regeringsbeslissing stond dus haaks op de ideeën van Stevaert en andere socialistische prominenten, die verdedigden dat het niet de leeftijd is die moet bepalen wanneer iemand mag stoppen met werken, maar wel het aantal loopbaan jaren (“de teller”).

Wel, door de acties en de onderhandelingen realiseerden we dat “tellerprincipe”: we hebben bereikt dat mensen toch nog op

brugpensioen kunnen op het moment dat ze 40 jaar op de teller hebben staan. Ook voor mensen met zware beroepen (wisselende ploegen, nachtarbeid, onderbroken diensten) konden we bereiken dat ze terug op 58 jaar op brugpensioen kunnen, i.p.v. dat ze ook moeten wachten tot hun 60ste. Diezelfde mensen, of werknemers met een zeer lange voltijdse loopbaan, kunnen dankzij de door ons onderhandelde verbeteringen toch ook nog op 50 jaar een 4/5de landingsbaan aanvatten.

En er zijn nog tal van belangrijke correcties. Zo riskeren jonge werklozen niet meer onmiddellijk geschorst te worden, maar pas vanaf 2015. En werklozen die deeltijds werken met een inkomensgarantieuitkering vallen niet onder de “degressiviteit” (= vermindering werkloosheidsuitkering). Mensen in brugpensioen of tijdskrediet behouden hun pensioenrechten volledig of grotendeels, i.p.v. ze volledig te verliezen.

Dit zijn geen “borrelnootjes” voor de betrokkenen. We zijn als studiedienst blij dat we ons steentje hebben kunnen bijdragen aan deze concrete en belangrijke sociale verbeteringen. Maar tezelfdertijd betreuren we dat de werkloosheidsuitkeringen veel rapper en sterker zullen verminderen, tot een minimum dat ver onder de armoededrempel ligt. Dat oudere werklozen tussen 50-54 jaar hun anciënniteitstoeslag zullen verliezen, terwijl er geen enkele concrete maatregel genomen is opdat werkgevers minder ouderen zouden ontslaan of sneller zouden aanwerven. Dat jonge schoolverlaters hun uitkering zullen verliezen. Door deze asociale beslissingen zal de armoede toenemen!

jef.maes@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

België veroordeeld voor schenden van stakingsrecht

De Raad van Europa heeft ons land veroordeeld wegens schending van het in het Europees Sociaal Handvest gewaarborgde stakingsrecht.

Naar het voorbeeld van het Europees Hof van de Rechten van de Mens, dat toeziet op de naleving van het Europees Handvest van de Rechten van de Mens, heeft de Raad van Europa het Europees Comité voor de Sociale Rechten opgericht dat moet toezien op de eerbiediging van de sociale grondrechten

die door het Europees Sociaal Handvest gewaarborgd worden.

Het is in dit kader dat de drie Belgische vakbonden, met de steun van het Europees Vakverbond, in oktober 2009 een klacht hebben ingediend bij het Europees Comité voor de Sociale Rechten wegens schending van het stakingsrecht.

De klacht had betrekking op rechtszaken die sommige werkgevers aanspannen met de bedoeling via een eenzijdig verzoekschrift

■ SOCIALE OMBUDS

stakersposten te laten verbieden op straffe van dwangsommen. Deze procedure verhindert natuurlijk enig tegensprekelijk debat, zodat de tegenpartij in de onmogelijkheid verkeert om eigen argumenten naar voor te brengen.

In een op 7 februari openbaar gemaakte beslissing treedt het Europees Comité voor de Sociale Rechten de visie van de Belgische vakbonden ondubbelzinnig bij. Door rechters op eenzijdig verzoekschrift op arbitraire wijze toe te laten stakingen -zelfs preventief- te verbieden, schendt België het recht op collectieve actie zoals gewaarborgd door het Herzene Europees Sociaal Handvest.

Het Comité bevestigt het principe dat het recht om aan vreedzame stakersposten deel te nemen integraal deel uitmaakt van het recht op collectieve actie, en dat de beperking van het recht van stakers om stakersposten in te zetten een beperking van het stakingsrecht is. Bovendien stelt het Comité vast dat de Belgische praktijk om de werking van stakersposten te verhinderen d.m.v. het eenzijdig verzoekschrift, een beperking van het stakingsrecht vormt.

In dit verband staat het Europees Sociaal Handvest bepaalde beperkingen van de uitoefening van het stakingsrecht toe op voorwaarde dat zij

- 1) door de wet voorzien zijn,
- 2) noodzakelijk zijn in een democratische samenleving om de eerbiediging van de rechten en vrijheden van derden te waarborgen en de openbare orde, de nationale veiligheid, de volksgezondheid of de goede zeden te beschermen,
- 3) in verhouding tot het nagestreefde doel staan.

Het Comité stelt dat de beperkingen die de Belgische rechtspraak aan het stakingsrecht oplegt, niet beantwoorden aan de in het Sociaal Handvest bepaalde criteria en besluit dat ons land het recht op collectieve actie schendt.

Het gaat hier om een grote vooruitgang op het gebied van de naleving van het recht op collectieve actie en meer bepaald van het recht om stakersposten te organiseren.

Ons land kan deze beslissing niet naast zich neer leggen. De regering moet in overleg met de sociale partners de beste manier zoeken om ervoor te zorgen dat het Europees Sociaal Handvest, naar aanleiding van sociale conflicten, niet meer geschonden wordt. In dit verband lijkt het vaker inzetten van speciaal daartoe opgeleide sociaal bemiddelaars een interessant denkspoor.

jean-françois.macours@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Actie voor sociaal overleg in de KMO's

Op 14 maart heeft ABVV Brussel een vierde actie gevoerd in het kader van zijn interprofessionele campagne "Vakbond in de stad" rond het thema «KMO's: geen sociale dialoog? Geen overheidssteun!».

Wegens het gebrek aan sociaal overleg zijn de uitbreiding van de arbeidsflexibiliteit en de toenemende verloedering van de arbeidsvoorwaarden bijzonder voelbaar in de kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's) in het Brussels. Toch krijgen deze KMO's veel steun van de gewestregering.

In België zijn de KMO's nog steeds niet verplicht sociale verkiezingen te organiseren, noch om een vakbondsvertegenwoordiging toelaten. Daardoor hebben om en bij de 1.200.000 werknemers (of 48% van de werknemers uit de privésector) geen vakbondsvertegenwoordigers en blijven ze verstoken van enig orgaan om hun beroepsbelangen in het bedrijf te verdedigen.

Die realiteit is verre van onschuldig. Zoals de statistieken bewijzen doen de zwaarste arbeidsongevallen zich voor in de KMO's, zijn de arbeidsvoorwaarden er doorgaans minder gunstig – zowel qua lonen als arbeidscontracten (er zijn trouwens veel sociale conflicten) – zijn uitbetalingen in het zwart er schering en inslag, wordt er steeds vaker gewerkt met schijnzelfstandigen (die soms uit verre landen komen), enz.

Voor het ABVV Brussel moeten de vakbonden en de werkgeversorganisaties dit probleem aanpakken omdat het van essentieel belang is voor de duurzame ontwikkeling van het Gewest. In Brussel biedt het Pact voor een duurzame stedelijke groei (PDSG-New Deal) de kans om deze belangrijke vakbondseis hard te maken.

samuel.droolans@abvv.be

Vorming over arbeidstijd en overuren

Op donderdag 26 april 2012, van 14 uur tot 17 uur, organiseert het ABVV een vorming over arbeidstijd en overuren. Deze vorming is bedoeld voor de leden van de DAR en de juridische diensten van de beroepscentrales.

De vorming wordt gegeven door een vertegenwoordiger van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Locatie: ABVV, Hoogstraat 42, 1000 Brussel (Zaal A, 6de verdieping).

Informatie en inschrijving bij Claudia Streulens (02 506 82 50-claudia.streulens@abvv.be)

Eisen Brussels ABVV

De opzet van de actie van het Brussels ABVV voor de zetel van BECI was het herhalen van de eis van een verlaging van de drempels voor het inrichten van een vakbondsdelegatie en voor de verplichte oprichting van een ondernemingsraad.

Op gewestelijk niveau eist het ABVV een **paritair kader voor de steunmaatregelen ten gunste van de ondernemingen en het sectoraal herstel van de werkgelegenheid**, via het afsluiten van een Brussels akkoord over de arbeidsomstandigheden en de kwaliteit van de banen.

samuel.droolans@abvv.be

Lezing Loïc Wacquant Sociale ongelijkheid en stedelijke afzondering in West-Europa

Loïc WACQUANT is professor Sociologie aan de universiteit van Californië in Berkeley en onderzoeker aan het 'Centre européen de sociologie et de science politique' in Parijs. Hij was leerling en medewerker van Pierre BOURDIEU. Zijn werken over stedelijke degradatie, etnisch-raciale dominantie, de strafstaat en over sociologische theorie worden overal vertaald. Hij is auteur van o.a. *An invitation to reflexive sociology* (1992, samen met Pierre BOURDIEU), *Les prisons de la misère* (1999), *Body and soul. Notebooks of an apprentice boxer* (2004) en *Parias urbains. Ghetto, banlieues, Etat* (2006), waarvan recent een Nederlandstalige editie verscheen bij uitgeverij Epo onder de titel "Paria's van de stad".

Praktisch

Donderdag 29 maart 2012 van 17 tot 18u30

Stadscampus, Gebouw R, Aula R.002

Rodestraat 14, 2000 Antwerpen

Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen, Universiteit Antwerpen

Deelnemen is gratis, maar graag online registreren via www.ua.ac.be/pswlectures voor donderdag 22 maart 2012.

ECHO REGIO VLAANDEREN

Transitie naar een groene economie: welke werknemersbelangen staan op het spel?

De transitie naar een groene economie omvat veel veranderingen. De lijst is lang!

Zuiver omgaan met energie, natuurlijke rijkdommen en voedsel. Overschakelen van olie, steenkool en gas naar energie met windmolens, biomassa en zon. Ook met biomassa kunnen we plastics, chemicaliën, cosmetica en medicijnen maken. Staan ook op de agenda: de levensduur van producten verlengen, stofkringlopen sluiten, andere businessmodellen gebruiken zoals het aanbieden van product-dienstcombinaties in plaats van de loutere verkoop van producten, collectieve oplossingen zoeken in plaats van individuele consumptie (bijv. openbaar vervoer).

Het is duidelijk dat zo'n grootschalige verandering kansen biedt en bedreigingen inhoudt. Welke werknemersbelangen staan op het spel?

Een georganiseerde transitie

Als we het proces van "creative destruction" aan de markt overlaten, staat ons nog een zware dobber te wachten. De vergroening van de economie zal jobs doen verdwijnen, nieuwe jobs creëren en vooral de gang van zaken in veel jobs veranderen. Veranderen is niet eenvoudig, maar gaat vlotter als we vooruit kijken, mee kiezen welke verandering we willen en de verandering goed organiseren.

Een rechtvaardige transitie

Bij al dat veranderingsgeweld is een degelijke sociale zekerheid een noodzakelijk opvangnet om menselijke drama's te vermijden. En een groene economie is niet noodzakelijk sociaal. Veel nieuwe bedrijven in de groene economie zijn klein; de vertegenwoordiging van werknemers en sociaal overleg zijn er niet geregeld. De veranderingen kunnen ook problemen veroorzaken voor kansengroepen. Zo is er een Italiaanse studie die erop wijst dat de machocultuur in hernieuwbare energiebedrijven nadelig is voor de kansen van vrouwen.

Milieuproblemen

Ook werknemers worden getroffen door klimaatverandering, uitputting van natuurlijke rijkdommen en verontreiniging. Dat kan op allerlei manieren: gezondheidsschade (bijv. door luchtverontreiniging), natuurrampen, stijgende (energie)prijzen door toenemende schaarste, ... En de effecten zijn niet

voor iedereen gelijk. Dikwijls worden de zwakkeren in de samenleving onevenredig zwaar getroffen.

Werkgelegenheid

Veel rapporten tonen aan dat groene economie per saldo meer banen schept dan er zullen verdwijnen. Volgens de Europese Commissie zijn er voor de periode 2005-2009 in de hernieuwbare energiesector 220.000 bijkomende banen gecreëerd.

Concurrentievermogen

De groene economie biedt kansen om te concurreren via investeringen, innovatie en opleiding, eerder dan via de daling van lonen en koopkracht.

Opleidingskansen

We moeten groene vaardigheden leren zoals we vroeger informaticavaardigheden hebben geleerd. Om lage-energiegebouwen te zetten, moet de bouwsector bijv. leren om erg nauwkeuriger isolatie aan te brengen.

Lokale verankering

De groene economie biedt kansen om delocalisatie te voorkomen. Dat kan via werknemers met groene vaardigheden. En het kan ook als bedrijven zelf de nodige proceswarmte en elektriciteit gaan opwekken via een eigen hernieuwbare energie-installatie en als ze hun grondstoffen maximaal halen uit afval dat vrijkomt in de omgeving.

Meer economische democratie

De input van werknemers is noodzakelijk voor een succesvol bedrijfsintern milieubeleid. En ze zal zeker noodzakelijk zijn voor de transitie.

Om verder werk te maken van dit alles stapte het Vlaams ABVV in mei 2010 in een transitienetwerk van het middenveld. Dit netwerk wil een rechtvaardige transitie naar een duurzame samenleving. Het schreef een visietekst ("Toekomstbeeld 2050"), het wil concrete experimenten opzetten waarin activiteiten uitgetest worden die in lijn liggen met de visie en het wil steun verlenen aan bestaande goede praktijken, zodat die op grotere schaal ingang vinden.

Migratie: precarisering en criminalisering

Twee actuele gebeurtenissen moeten aanzetten tot grotere waakzaamheid over het gebruik van gegevens van burgers door de administraties, en over de gevolgen van het kruisen van diverse administratieve databanken bij het verstrengde beleid dat migratie criminaliseert.

Eerste gebeurtenis

De Dienst Vreemdelingen (DV) zet bij wijze van proefproject een van zijn ambtenaren permanent in elk van de grote steden om de SEFOR-regeling (sensibilize follow up and return) operationeler te kunnen maken. Het is de bedoeling om de vrijwillige terugkeer van mensen die het bevel gekregen hebben om het grondgebied te verlaten, maximaal aan te moedigen.

De politieke wil is duidelijk: in de komende tien jaar een nieuwe regularisatiecampagne voorkomen.

In Luik, waar het mechanisme ingevoerd werd, roept de gemeente mensen op die het bevel ontvangen hebben om het grondgebied te verlaten. Ze krijgen informatie over de beroepsmogelijkheden en een vrijwillige terugkeer, maar ook over de gevolgen als ze het grondgebied niet verlaten. Binnen de 15 dagen moeten ze de afgevaardigde van de DV op de hoogte brengen van hun plannen. Wanneer het bevel verstrijkt (na 30 dagen), voert de politie een verblijfsonderzoek uit. Als alle procedures uitgeput zijn, worden de mensen thuis door de politie gearresteerd. De mensen die in beroep gegaan zijn maar een uitzettingsbevel hebben, worden aangehouden. Bedoeling: de criminelen terugsturen.

Op basis van het werk van de verschillende afgevaardigden in de gemeenten zal de DV een centrale databank creëren met de gegevens van de uitgewezen personen die gedurende vijf jaar geen voet meer op Belgische bodem mogen zetten, en de kosten van hun uitzetting zullen moeten betalen.

Het gaat bijvoorbeeld om mensen die met een werkvergunning B geregulariseerd

werden en er niet in slagen het contract met hun werkgever te verlengen.

Tweede gebeurtenis

In 2011 kwamen 1.500 Europeanen zonder enige sociale hulp te staan en werden ze verzocht ons land te verlaten. De reden was dat zij niet langer over stabiele, regelmatige en voldoende bestaansmiddelen beschikten en op die manier een onredelijke "zware last" voor ons sociaal systeem betekenden. Dergelijke actie wordt mogelijk gemaakt door de voortdurende gegevensuitwisseling tussen de DV en het ministerie van Sociale Integratie. Door deze strengere controles verdubbelde het aantal uitgewezen Europeanen.

Deze gebeurtenis werpt een bitter licht op de gevolgen van de precarisering van de arbeidsvoorwaarden op het verblijfsrecht en het recht op sociale bijstand voor Europese werknemers. Dit wijst ook op een strengere controle van de migranten, dankzij het kruisen van de gegevens. Europeanen die werken als zelfstandige, uitzendkracht of met een vergunning B kunnen dus van vandaag op morgen hun job verliezen en door dit nieuwe beleid geen aanspraak meer maken op sociale steun.

Het Bureau van de Waalse Intergewestelijke van het ABVV vindt dan ook dat dringend contact opgenomen moet worden met de burgemeesters en voorzitters van het OCMW van de grote steden om ze te interpellieren over de onmenselijke gevolgen voor mensen die te goeder trouw naar Wallonië komen om werk te vinden, en over het groeiend gevaar op criminalisering van de migranten, in de hand gewerkt door dit beleid.

Ook de minister van Binnenlandse Zaken en de minister van Integratie zouden geïnterpelleerd moeten worden over het kruisen van de diverse databanken en over de gevolgen ervan voor de democratische werking van onze samenleving.

joseph.burnotte@cepag.be

TV-uitzending: ABVV, samen sterk!

Van 7 tot 20 mei 2012 vinden de sociale verkiezingen plaats in de ondernemingen van de privésector met meer dan 50 werknemers. 1.400.000 werknemers worden opgeroepen hun stem uit te brengen om hun vertegenwoordigers in het CPBW en de OR te kiezen.

Ter herinnering: 40% van de werknemers in kleine en middelgrote ondernemingen van de privésector kunnen niet deelnemen aan de verkiezingen. Een onaanvaardbaar gebrek aan democratie!

Het ABVV draagt zowat 50.000 kandidaten in 6.000 ondernemingen voor: mannen en vrouwen; jongere en oudere werknemers; Belgen en immigranten; arbeiders, bedienden en kaderleden. Kortom, alle werknemerscategorieën zijn vertegenwoordigd.

Er zijn werknemers die opnieuw kandidaat zijn. Na 4 jaar syndicaal werk, dag in dag uit. Vandaag vragen zij het vertrouwen van de werknemers om hun werk voort te zetten.

Er zijn ook werknemers die zich voor het eerst kandidaat stellen. Zij zijn overtuigd van het feit dat wij samen sterk zijn om de solidariteit in de ondernemingen en in de maatschappij te versterken.

'Regards FGTB' laat je kennismaken met enkele kandidaten.

De uitzending van het Waals ABVV (productie van de CEPAG) kan je voor het eerst bekijken op zaterdag 17 maart om 10 uur op La Une. Er volgt een herhaling op woensdag 21 maart rond 23.30 uur op la Deux en op maandag 26 maart om 19 uur op la Trois. Er wordt nog een uittreksel van 10 minuten uitgezonden op donderdag 29 maart na het laatavondjournaal op la Une en op vrijdag 30 maart op 19.10 uur op la Trois.

vanesa.amboldi@abvv.be

In het kort...

Aan de Europese actiedag van 29 februari deden 29 landen mee. De hele vakbeweging gaf op dezelfde dag dezelfde boodschap, nl. "Te veel is te veel. Er bestaan alternatieven". Meer info op <http://www.etuc.org/a/9740>

•••

Het EVV is gekant tegen het nieuwe verdrag voor stabiliteit, coördinatie en bestuur in de EMU. Zie <http://www.etuc.org/a/9761>

•••

Het Uitvoerend Comité van het EVV heeft zijn solidariteit betuigt met de Griekse werknemers die zeer zwaar en op onomkeerbare wijze getroffen worden. Het Comité herhaalde ook zijn voorstel voor een soort van "Europees Marshallplan". Meer info op <http://www.etuc.org/a/9775>

rafael.lamas@abvv.be

Profileren en sensibiliseren

Onbekend is onbemind. Dit gezegde gaat wellicht ook op voor de Internationale Dienst van het ABVV. Tijd voor actie. En hiervoor geen beter moment dan de komende "kandidatendag" voor de sociale verkiezingen (zaterdag 21 april in Tour & Taxis te Brussel, 9.30 tot 18 uur). Bij een speciale stand zullen de aanwezige militanten ruime info kunnen krijgen over de organisatie en het ruime activiteitenpakket van de dienst: samenwerkingsprojecten met het Zuiden, politieke interventies, relatie met IVV en EVV, enz. Het initiatief past in het kader van een sterker profilerings- en sensibiliseringsbeleid om de internationale vakbondswerking bij delegees en militanten te promoten.

EUROPA**Duitse loonmatiging is één van de oorzaken van de eurocrisis**

Op 7 maart presenteerde de Duitse koepelvakbond DGB in de gebouwen van het ABVV een studie die nauw aansluit bij wat de Internationale Arbeidsorganisatie ons enkele maanden geleden wist te melden: de Duitse loonmatigingspolitiek heeft ruim bijgedragen aan de onevenwichten in de Eurozone en zorgt voor een verdere uitdieping van de crisis.

De politiek van loonmatiging en de forse deregulering van de Duitse arbeidsmarkt (creatie van mini-jobs, de afbouw van bescherming, liberalisering van interimsector veroorzaakte in het eerste decennium van de 21ste eeuw zowel in Duitsland als daarbuiten negatieve effecten: Duitsland kende een lage aangroei van tewerkstelling (periode 2001- 2008: slechts +2,1%, rest eurozone +8,1%); een vergroting van de inkomenskloof (ongelijkheid) en een beperkte groei door de lage binnenlandse consumptie en investeringen.

De lage Duitse binnenlandse vraag zorgde voor een lage Duitse import, terwijl door de verbeterde prijscompetitiviteit de export hoog

bleef (voornamelijk ook door de toegang van Duitsland tot de opkomende economieën en de innovatieve industriële producten die ze aanbieden), wat resulteerde in overschotten op de lopende rekening. De Duitse export verloopt voor 60% naar andere leden van de EU. Het is logisch dat de Duitse exportstrategie leidt tot tekorten op de lopende rekening bij overige lidstaten, zoals Spanje, en bij deze landen de budgettaire tekorten deed toenemen.

Verder blijkt uit onderzoek van de DGB dat het recente Duitse arbeidsmarkt wonder (vanaf 2009) niet het resultaat is van de harde deregulering (mini-jobs, afbouw bescherming,...), maar hoofdzakelijk is toe te schrijven aan maatregelen zoals economische werkloosheid en de wil bij werkgevers om in economisch moeilijke tijden niet te kiezen voor ontslagen, maar voor investeringen in werknemers (opleidingen) en in het productieapparaat (innovatie). Deze twee strategieën zouden in totaliteit 3,1 miljoen jobs gered hebben.

lars.vandekeybus@abvv.be

INTERNATIONALE RELATIES**Rwanda: belangrijk succes voor CESTRAR-ABVV**

Het ABVV levert het bewijs dat vakbonden een efficiënte bondgenoot zijn in ontwikkelingsprocessen.

In Rwanda boekte CESTRAR (Centrale des Syndicats des Travailleurs du Rwanda) - de grootste vakbond en tevens partner van het ABVV - onlangs enkele belangrijke overwinningen: de ondertekening van de allereerste cao in het land, het goedkeuren van een uitvoeringsbesluit m.b.t. gezondheid en veiligheid op het werk en vormingssessies voor de eerste 30 arbeidsinspecteurs.

Sinds 2007 heeft CESTRAR, met de steun van het ABVV en met medefinanciering van de DGD (Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking), een project opgezet met als doel, de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van werknemers op het werk in twee sectoren: de bouw- en de theesector. Een deel van het project bestond ook uit lobbying bij parlementsleden om de wet m.b.t. gezondheid en veiligheid erdoor te krijgen. Nadat het door de ministerraad uiteindelijk werd goedgekeurd op 9 februari werd het uitvoeringsbesluit opgenomen als wet.

Bij het begin van dit jaar slaagde CESTRAR erin de allereerste collectieve arbeidsovereenkomst te ondertekenen in aanwezigheid van de minister van Arbeid. Na intensieve onderhandelingen en met de steun van COTRAF (Congrès du Travail et de la Fraternité), kon de Rwandese vakbond dit belangrijk akkoord sluiten met de directie van de SORWATHE (Société Rwandaise de Thé, een bedrijf dat thee produceert en exporteert). De cao bevat maatregelen ter verbetering van zwangerschapsverlof, voorziet in een loonsverhoging van 10%, bepaalt een betere bescherming van vakbondsafgevaardigden....

In het kader van dit project organiseert CESTRAR ook een vormingscyclus over de normen inzake veiligheid en gezondheid voor arbeidsinspecteurs. De eerste 30 inspecteurs hebben die onlangs met succes doorlopen. Ook uitwisseling en samenwerking tussen inspecteurs en vakbondsafgevaardigden van de vestigingen waarop het project betrekking heeft, maken deel uit van het programma.

Yolanda.lamas@abvv.be